

معاونت ترویج و مشارکت مردمی
دفتر آموزش روساییان

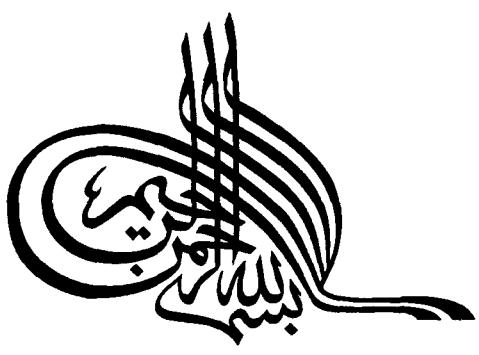
جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهادسازندگی

تربیت بهره‌برداران محصولات فرعی مرتعی و جنگلی

استاندارد
مهارت
و آموزشی

بهره‌برداری

کد: ۷۳-۲۶۰۲۰۲۲

□ شناسنامه استاندارد آموزشی:

- عنوان دوره: تربیت بهره‌برداران محصولات فرعی مرتضی و جنگلی
- عنوان رشته: بهره‌برداری محصولات فرعی مرتضی و جنگلی
- تهیه و تدوین: گروه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای غیررسمی - هسته کارشناسی برنامه‌ریزی آموزشی - درسی منابع طبیعی
- ناشر: معاونت ترویج و مشارکت مردمی - دفتر آموزش روستاییان
- تاریخ انتشار: پائیز ۱۳۷۸
- نوبت چاپ: اول

این استاندارد آموزشی براساس اعلام نیاز دفتر ترویج سازمان جنگلها و مراتع کشور - دفتر جنگلهای خارج از شمال تهیه و تدوین گردیده است.

فهرست مطالب

صفحه

۴	۱- مقدمه
۵	۲- تعریف مفاهیم و اصطلاحات
۶	۳- تعریف دوره
۶	۴- مشخصات کلی دوره
۷	۵- هدفهای دوره
۹	۶- فرصت‌های شغلی
۱۰	۷- مخاطبین دوره (کارآموزان)
۱۱	۸- مریبان دوره
۱۲	۹- محتوای آموزشی دوره
۱۳	۱۰- فضاهای آموزشی
۱۴	۱۱- شرایط قبولی و اعطاء گواهینامه
۱۵	۱۲- جدول مهارت‌ها و توانایی‌های کارآموزان
۱۶	۱۳- جدول محتوای آموزشی و سرفصلها

عنوان

۱- مقدمه
۲- تعریف مفاهیم و اصطلاحات
۳- تعریف دوره
۴- مشخصات کلی دوره
۵- هدفهای دوره
۶- فرصت‌های شغلی
۷- مخاطبین دوره (کارآموزان)
۸- مریبان دوره
۹- محتوای آموزشی دوره
۱۰- فضاهای آموزشی
۱۱- شرایط قبولی و اعطاء گواهینامه
۱۲- جدول مهارت‌ها و توانایی‌های کارآموزان
۱۳- جدول محتوای آموزشی و سرفصلها

ضمیمه

پرسشنامه‌های نظرخواهی از استاندارد آموزشی

۱	بخش اول: ویژه مریبان آموزشی
۲	بخش دوم: ویژه کارآموزان دوره
۳	بخش سوم: ویژه مجریان آموزشی

مقدمه

برگزاری دوره‌های آموزشی اعم از رسمی و غیررسمی هنگامی کارآمد و اثربخش خواهد بود که از اصول برنامه‌ریزی آموزشی پیروی کرده باشد. بدیهی است این امر موجب می‌گردد تمامی فعالیتهای آموزشی به سوی هدفهای دوره، همسو و متمرکز شوند به این جهت امروزه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت برای دوره‌های آموزشی گوناگون «استانداردهای آموزشی» لازم را تدوین نموده و به کار می‌گیرند.

استانداردهای آموزشی حاوی مزایای فراوانی هستند به ویژه، یکسان سازی کمی و کیفی دوره‌ها در سطح کشور، تحقق بهتر و آسانتر تداوم یادگیری، برنامه‌ریزی منطقی تر دوره‌های آتی، میسر ساختن آموزش برنامه‌ریزی شده مادام‌العمرن، تنظیم و پیش‌بینی دقیق بودجه و اعتبارات و بالاخره نظم بخشیدن به فعالیتهای آموزشی برنامه‌ریزان برخی از مزایای استانداردهای آموزشی است.

بنابراین، توجه مجریان دوره‌های آموزشی را به این نکته جلب می‌نماید که یکی از هدفهای عمدۀ تهیه استاندارد آموزشی حاضر، کمک به سازماندهی منطقی فعالیتهای آنان در جنبه‌های اجرای دوره‌های آموزشی است. از این رو قبل از هرچیز ضروری است که برای هریک از اجزای دوره‌های آموزشی، اصول و شرایط برگزاری آن را با مراجعة به استاندارد درک نمایند، سپس عملیات اجرایی خود را تنظیم کنند. امتیاز این امر آن است که تمامی زحمات و تلاشهای برگزارکنندگان از نظم لازم برخوردار شده و موفقیت آنان در انجام امور محوله تضمین خواهد شد. بدیهی است چنانچه یک دوره آموزشی چند بار در سال برگزار شود با به کارگیری استاندارد، می‌توان مطمئن شد که اجرای تمام دوره‌ها از نظر کمی و کیفی دارای استاندارد یکسان خواهد بود و عملیات برنامه‌ریزی تمامی دوره‌های بعدی نیز با اطمینان خاطر و بیش بهتری انجام خواهد شد.

مفاهیم و اصطلاحات

تعریف برخی از مفاهیم و اصطلاحات بکارگرفته شده در این استاندارد به شرح ذیل است:

تعریف بهره‌بردار محصولات فرعی: به فردی اطلاق می‌شود که از عهده تواناییهای زیر از جمله حفاظت و احیاء و بهره‌برداری اصولی از محصولات فرعی مرتضی و جنگلی برآید.

- محتوای آموزشی: مجموعه اطلاعات، دانش و مهارت‌هایی است که طی یک دوره آموزشی به مخاطبین (کارآموزان) ارائه می‌شود و هدف برنامه‌ریزان دوره آن است که این مجموعه اطلاعات و مهارت‌ها را کارآموزان بخوبی و بطور صحیح بیاموزند.

حیطه شناختی: عبارتست از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدتاً جنبه نظری داشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیتهای ذهنی است که منجر به داشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

حیطه مهارتی: عبارتست از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

ارزشیابی تشخیصی (ارزشیابی ابتدای دوره): این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجارب کارآموزان را که لازمه یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مربی به نقطه شروع فعالیتهای آموزشی پی می‌برد.

ارزشیابی تکوینی (ارزشیابی حین دوره): این نوع ارزشیابی در جریان آموزش (حین اجراء دوره) انجام می‌گیرد.

ارزشیابی نهایی (پایان دوره): در پایان دوره از کارآموزان به شرح ذیل آزمون بعمل خواهد آمد:

۱- آزمون کتبی که بمنظور ارزیابی آموخته‌های کارآموزان در طول دوره بعمل می‌آید.

۲- آزمون عملی که برای ارزیابی میزان مهارت و تواناییهای کارآموزان درخصوص محتوای عملی دوره بعمل می‌آید.

تعريف دوره:

دوره «تربیت بهره‌برداران محصولات فرعی مرتعی و جنگلی»؛ دوره‌ای است که طی آن دانش فنی و مهارت علمی و عملی کارآموزان در زمینه حفاظت و بهره‌برداری با شیوه‌های نوین اصول افزایش یافته و در نهایت منجر به ارتقاء مهارت در این زمینه می‌گردد.

مشخصات کلی دوره آموزشی

- بهره‌برداران عرفی و محلی - کلیه افراد ساکن عشایر و غیر ساکن در عرصه‌های جنگلی و مرتعی که در امر بهره‌برداری سنتی فعالیت می‌کنند. - اعضاء تعاونیهای بهره‌برداری - افراد علاقمند به جمع‌آوری و بهره‌برداری از محصولات فرعی مرتعی و جنگلی	شرایط شرکت در دوره
جنس: زن و مرد سن: حداقل ۱۸ سال تمام تحصیلات: حداقل خواندن و نوشتن	مشخصات کارآموزان
روز ۸	مدت دوره
۳۲ ساعت [۱۲ ساعت آموزش نظری؛ ۲۰ ساعت آموزش عملی] روزانه ۴ ساعت	کل ساعات دوره
حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر	ظرفیت پذیرش هر دوره
نظری و عملی - روزانه	شیوه اجرا
- کارشناس منابع طبیعی که در امر بهره‌برداری از محصولات فرعی مرتعی و جنگلی - کمک کارشناس (تکنسین) جهت تدریس محتوای عملی	کادر آموزشی
- کسب نمره حداقل ۱۴ (میانگین نمرات نظری و عملی) - نداشتن غیبت بیش از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره	شرایط قبولی کارآموزان
- مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان - اداره ترویج شهرستان - مرکز آموزش روستاییان	کادر اجرایی

هدفهای دوره

هدفهای اساسی دوره «بهره‌برداران محصولات فرعی مرتعی و جنگلی» به تفکیک

عبارتند از:

۱- هدفهای اختصاصی

تربیت نیروی انسانی ماهر جهت بهره‌برداری اصولی از محصولات مرتعی و جنگلی.

۲- هدفهای آموزشی

۱- ۲- هدف کلی: هدف کلی این دوره عبارت است از تربیت بهره‌برداران ماهر با تأکید بر ارتقای دانش فنی آنان در زمینه اصول بهره‌برداری از محصولات فرعی مرتعی و جنگلی در جنبه‌های شناختی و مهارتی.

۲- ۲- هدفهای جزئی: هدفهای آموزشی - جزئی - دوره برای ارتقاء سطح دانش و مهارت کارآموzan به شرح زیر است:

کسب دانش، معلومات لازم، شناخت و مهارت در جنبه‌های؛

- تعریف محصولات فرعی مرتعی و جنگلی

- گیاهان مولد و انواع محصولات فرعی

- اهداف بهره‌برداری

- اهمیت محصولات فرعی

- خواص دارو درمانی و طب سنتی

- خواص غذایی و مصرفی

- خواص صنعتی

- خصوصیات فیزیولوژیکی گیاه مولد محصولات فرعی

- اندام و قسمتهای مورد بهره‌برداری گیاهان محصولات فرعی

- روش و شیوه‌های برداشت

- تاریخچه و سابقه بهره‌برداری سنتی

- روش‌ها و شیوه‌های اصولی بهره‌برداری
  - زمان بهره‌برداری
  - تعداد دفعات و مدت بهره‌برداری
  - وسایل مورد نیاز بهره‌برداری
  - جمع آوری و حمل و نحوه برداشت و نگهداری و ذخیره محصولات بهره‌برداری شده
  - ترکیب گروههای کاری
  - توجیه اقتصادی
  - میزان تولید در واحد سطح
  - ارزش اقتصادی و درآمد محصولات فرعی
  - صنایع تبدیلی و محصولات ثانویه
  - صادرات محصولات فرعی
  - بازاریابی و فروش
  - احیا و مشارکت مردمی
  - بهره‌برداری در سازمانهای عرفی
  - بهره‌برداری توسط شرکت‌های تعاونی
  - لزوم توسعه رویشگاههای دارای محصولات فرعی
  - نحوه حفظ و احیا رویشگاهها
  - بازدید از کارخانجات صنایع نگهداری محصولات فرعی
- ۳- ۲ هدفهای رفتاری: در پایان دوره آموزشی از کارآموزان انتظار می‌رود به تواناییهای زیر نایل شوند:
- محصولات فرعی مرتعی و جنگلی را تعریف کنند.
  - گیاهان مولد و انواع محصولات فرعی را توضیح دهند.
  - دو مورد از اهداف بهره‌برداری را بیان کنند.

- اهمیت محصولات فرعی موارد ذیل را بیان کنند.
  - (خواص دارو درمانی و طب سنتی، خواص غذایی و مصرفی، خواص صنعتی)
  - خصوصیات مرغولوژیکی گیاه مولد محصولات فرعی را نام ببرند.
  - خصوصیات فیزیولوژیکی گیاه مولد محصولات فرعی را نام ببرند.
- اندام و قسمت‌های مورد بهره‌برداری گیاهان محصولات فرعی را توضیح و عملأ نشان دهند.
  - تاریخچه و سابقه بهره‌برداری سنتی را توضیح دهند.
  - روش‌ها و شیوه‌های اصولی بهره‌برداری از محصولات فرعی مرتعی و جنگلی را بیان کنند.
  - زمان بهره‌برداری از محصولات فرعی و مرتعی و جنگلی را توضیح دهند.
  - تعداد دفعات و مدت بهره‌برداری از محصولات فرعی را بیان کنند.
- جمع آوری و حمل و نگهداری و ذخیره محصولات بهره‌برداری شده را توضیح و عملأ نشان دهند.
  - موارد مهم توجیه اقتصادی طرح بهره‌برداری از محصولات فرعی را نام ببرند.
  - صنایع تبدیلی و محصولات ثانویه را توضیح دهند.
  - نحوه صادرات محصولات فرعی را توصیف کنند.
  - نحوه بازاریابی و فروش محصولات فرعی را بیان کنند.
- چگونگی بهره‌برداری در سازمانهای عرفی را توضیح دهند.
- چگونگی بهره‌برداری توسط شرکت‌های تعاونی را توضیح دهند.
- لزوم توسعه رویشگاههای دارای محصولات فرعی را بیان کنند.
- نحوه حفظ و احیاء رویشگاههای محصولات فرعی را توضیح و عملأ نشان دهند.

فرصت‌های شغلی

کارآموزان پس از گذراندن دوره آموزشی «تربیت بهره‌برداران محصولات فرعی»

مرتعی و جنگلی» پس از کسب مهارت‌های فنی لازم قادر خواهد بود از فرصت‌های شغلی زیر

استفاده کنند:

- ۱- در تعاونیها و اتحادیه‌ها بعنوان بهره‌برداران ماهر می‌توانند مشغول به فعالیت شوند.
- ۲- می‌توانند برای خود گروه‌های کاری ایجاد نمایند.
- ۳- برای خود و خانواده خود ایجاد اشتغال موقت و افزایش درآمد نمایند.

مخاطبین دوره (کارآموزان)

در دوره «تربیت بهره‌برداران محصولات فرعی مرتتعی و جنگلی» کارآموز به کسانی

اطلاق می‌شود که حداقل شرایط ذیل را دارا باشند:

- ۱- جزء اعضاء یا ارکان تعاونیها و اتحادیه‌ها باشند.
  - ۲- افرادیکه در عرصه‌های مرتتعی و جنگلی بصورت سنتی مشغول بکار باشند.
  - ۳- کلیه افراد ساکن و غیر ساکن و عشایر در عرصه‌های مرتتعی و جنگلی که در امر بهره‌برداری مشغول باشند.
  - ۴- افراد علاقمند به جمع‌آوری و بهره‌برداری محصولات فرعی و جنگلی باشند.
  - ۵- حداقل تحصیلات خواندن و نوشتن را دارا باشند.
  - ۶- حداقل سن ۱۸ سال به بالا داشته باشند.
- **یادآوری (۱):** برای شرکت در این دوره تمامی افراد علاقمند واجد شرایط می‌توانند شرکت نمایند ولی اولویت شرکت با افرادی است که دوره‌های ترویجی را گذرانده باشند.
  - **یادآوری (۲):** شاغلین بخش، اعضاء و ارکان تعاونیها و مجریان طرح‌های بهره‌برداری از اولویت برخوردارند.
  - **یادآوری (۳):** تعداد کارآموزان برای تشکیل و برگزاری هر دوره باید حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر باشند.

- یادآوری (۴): برای بهره‌برداران بیسواند یا کم‌سواد از طریق دروس عملی و تئوری در حین بازدید استفاده گردد.

مربیان دوره

مربیان دوره آموزشی «تربیت بهره‌برداران محصولات فرعی مرتعی و جنگلی» کسانی هستند که:

- در زمینه بهره‌برداری محصولات فرعی مرتعی و جنگلی حداقل ۵ سال تجربه عملی داشته باشند.

- از عهده تدریس محتوای آموزش نظری و عملی دوره برآیند.
- تحصیلات آنان حداقل در حد کارشناسی باشد.

● یادآوری ۱: تشخیص صلاحیت علمی مربیان مذکور از طریق دستورالعملهای صادر شده از سوی دفتر آموزش روستاییان و با تائید دفتر مربوطه صورت می‌گیرد.

● یادآوری ۲: برای تدریس در دوره‌های اولویت با مربیانی است که دارای مدارک تحصیلی بالاتر و تجارب آموزشی بیشتر در زمینه بهره‌برداران محصولات فرعی مرتعی و جنگلی بوده و یا اینکه دوره‌های ویژه تربیت مربی را گذرانده باشند.

● یادآوری ۳: برای تدریس دوره، حداقل استفاده از ۲ مربی به شرح زیر ضروری و الزامی است.

- یکنفر کارشناس منابع طبیعی با ۵ سال سابقه در امر بهره‌برداری محصولات مرتعی و جنگلی

- یکنفر کمک کارشناس (تکنسین) جهت تدریس محتوای عملی دوره
تبصره: بهره‌برداران تجربی و استادکاران ماهر از شرایط سواد جهت انجام کار عملی معاف خواهند بود.

محتوای آموزشی دوره

محتوای آموزشی دوره «بهره‌برداران محصولات فرعی مرتعی و جنگلی»؛ مجموعاً ۲۲ ساعت است که ۱۲ ساعت به صورت نظری و ۲۰ ساعت به صورت عملی می‌باشد. در این دوره روزانه ۴ ساعت تدریس می‌شود که مجموعاً طول دوره ۸ روز خواهد بود. محتوای آموزشی دوره به تفکیک محتوای نظری، عملی و نیز نظری/عملی (توأم) به شرح زیر است:

۱- محتوای نظری دوره

محتوای نظری دوره مجموعاً ۵ ساعت از دوره را به خود اختصاص داده است که شامل سرفصلهای زیر می‌باشد:

- کلیات و تعریف محصولات مرتعی و جنگلی [نیم ساعت]، اهداف بهره‌برداری محصولات فرعی مرتع و جنگل [یک ساعت]، اهمیت محصولات فرعی شامل (خواص دارو، درمانی و طب سنتی، غذایی و مصرفی، صنعتی) [نیم ساعت]، روش و شیوه‌های برداشت [نیم ساعت]، تعداد دفعات و مدت بهره‌برداری از محصولات فرعی مرتعی و جنگلی [نیم ساعت]، بررسی تولید در واحد سطح [نیم ساعت]، صادرات محصولات فرعی و بازاریابی و فروش آن [یک ساعت]، ارزش اقتصادی و درآمد محصولات فرعی [نیم ساعت].

۲- محتوای عملی دوره

محتوای عملی دوره مجموعاً ۹ ساعت از دوره را به خود اختصاص داده است که شامل سرفصلهای زیر می‌باشد:

- آشنایی با وسایل مورد نیاز بهره‌برداری محصولات فرعی، مرتعی [یک ساعت]، صنایع تبدیلی و محصولات ثانویه [دو ساعت] و بازدید از کارخانجات و صنایع نگهداری محصولات فرعی [شش ساعت].

۳- محتوای نظری و عملی (توأم) دوره

محتوای نظری - عملی (توأم) دوره مجموعاً ۱۸/۵ ساعت بوده که ۷ ساعت به صورت نظری و ۱۱ ساعت به صورت عملی می‌باشد. سرفصل این بخش باید هم بصورت نظری و

هم به صورت عملی تدریس شود که به تفکیک زیر است:

- آشنایی با گیاهان مولد و انواع محصولات فرعی [ن: نیم ساعت وع: یک ساعت]*،
 خصوصیات مرغولوژیکی گیاهان مولد محصولات فرعی [ن: نیم ساعت وع: نیم ساعت]،
 خصوصیات فیزیولوژیکی گیاهان مولد محصولات فرعی [ن: نیم ساعت وع: نیم ساعت]،
 اندام و قسمتهای مورد بهره‌برداری گیاهان محصولات فرعی [ن: نیم ساعت وع: دو ساعت]،
 تاریخچه و سابقه بهره‌برداری سنتی [ن: نیم ساعت وع: یک ساعت]، روشها و شیوه‌های
 اصولی بهره‌برداری [ن: نیم ساعت وع: نیم ساعت]، زمان بهره‌برداری محصولات فرعی
 مرتعی و جنگلی [ن: نیم ساعت وع: نیم ساعت]، ترکیب گروههای کاری [ن: نیم ساعت وع:
 یک ساعت]، بهره‌برداری در سازمانهای عرفی [ن: نیم ساعت وع: نیم ساعت]، بهره‌برداری
 توسط شرکتهای تعاونی [ن: نیم ساعت وع: نیم ساعت]، لزوم توسعه رویشگاههای دارای
 محصولات فرعی [ن: نیم ساعت وع: نیم ساعت]، نحوه حفظ و احیاء رویشگاهها [ن: نیم
 ساعت وع: نیم ساعت]، جمع‌آوری و حمل و نگهداری و ذخیره محصولات بهره‌برداری شده
 [ن: یک ساعت وع: دو ساعت].

فضای آموزشی

فضای آموزشی (اعم از کلاس، نهالستان، عرصه‌های جنگلی و مرتعی و ...) مورد نیاز
 این دوره باید از طریق مرکز آموزش روستاپیان استان و یا شهرستان تأمین گردد.
 چنانچه استانی دارای مرکز آموزش مجهز جهت اجرای این دوره نباشد، می‌بایست از
 مکانهای مشابه (بویژه از مراکز آموزشی سازمان جنگلها و مراتع کشور در سطح استان)
 استفاده نماید.

- **یادآوری:** در هر صورت در زمینه فضای آموزشی دونکته حائز اهمیت است:

*. ن = نظری وع = عملی

- فضای آموزشی باید با دستورالعملها و آئیننامه‌های دفتر آموزش روستاییان مطابقت داشته باشد.

- یکی از عوامل اساسی ارزیابی این دوره آموزشی کیفیت فضاهای آموزشی خواهد بود.

شرایط قبولی

کارآموزانی پذیرفته شده نهایی شناخته می‌شوند که حائز شرایط ذیل باشند:

- ۱- میانگین نمرات درس عملی و نظری آنان از ۱۴ کمتر نباشد.
- ۲- غیبت (موجه و غیرموجه) ایشان از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره بیشتر نباشد.

اعطای گواهینامه

به کارآموزانی که این دوره را با موفقیت بگذرانند توسط مدیریت ترویج و مشارکت مردمی جهاد استان، گواهینامه مهارت اعطاء خواهد شد.

فهرست مهارتها و تواناییهای کارآموزان (حیطه مهارتی و شناختی)

ردیف	عنوان	ردیف
۱۶	آشنایی با تعاریف و اهداف بهره‌برداری محصولات فرعی شناخت و توانایی تشخیص گیاهان مولد محصولات فرعی شناخت اهمیت محصولات فرعی (خواص داروئی، غذایی، صنعتی و ...) آشنایی با خصوصیات مرفو‌لورژیکی و فیزیولورژیکی گیاهان مولد محصولات فرعی شناخت و توانایی تشخیص اندام و قسمتهای مورد بهره‌برداری گیاهان محصولات فرعی	۱
۱۶	آشنایی با تاریخچه و سابقه بهره‌برداری محصولات فرعی شناخت و توانایی روش‌های اصولی بهره‌برداری محصولات فرعی آشنایی با زمان، تعداد دفعات و مدت بهره‌برداری محصولات فرعی آشنایی با وسایل مورد نیاز بهره‌برداری محصولات فرعی شناخت و توانایی برداشت، نگهداری، ذخیره محصولات فرعی آشنایی با وظایف گروههای کاری	۲
۱۶	آشنایی با میزان تولید در واحد سطح آشنایی با ارزش اقتصادی و درآمد محصولات فرعی آشنایی با بازارهای فروش و صادرات محصولات فرعی توانایی تبدیل محصولات ثانویه	۳
۱۶	آشنایی با بهره‌برداران عرفی، شرکتهای تعاونی، جهت احیاء و مشارکت آشنایی با روش‌های حفاظت و احیاء و توسعه رویشگاهها	۴

استاندارد مهارت و آموزشی: بهره‌برداری از محصولات فرعی مرتعی و جنگلی

رشته: بهره‌برداری

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان	نام و مشخصات	وسایل و تجهیزات
۱	کلیات	کار در عرصه (مطابق راهنمای آموزش)	۴	وایت برده، مازیک، عکس، اسلاید، اورده، فیلم آموزشی، جزوایت و نشریات آموزشی، میکروسکوپ و لوله آزمایش، سایر ابزار و وسایل مورد نیاز	۴
۱-۱	تعريف محصولات فرعی مرتعی و جنگلی				
۱-۲	گیاهان مولد و انواع محصولات فرعی				
۱-۳	اهداف بهره‌برداری				
۱-۴	اهمیت محصولات فرعی در خواص دارو - درمانی و طب سنتی خواص غذایی و مصرفی و خواص صنعتی				
۱-۵	خصوصیات مرغولوژیکی گیاه مولد محصولات فرعی				
۱-۶	خصوصیات فیزیولوژیکی گیاه مولد محصولات فرعی				
۱-۷	اندام و قسمتهای مورد بهره‌برداری گیاهان محصولات فرعی				
۲	روش و شیوه‌های برداشت	کار در عرصه (مطابق راهنمای آموزش)	۴	اسلاید، اورده فیلم آموزشی، قیچی، تیغه، سطل، پاکت و کیسه‌های نایلونی، فرغون، داس و ...	۶
۲-۱	تاریخچه و سابقه بهره‌برداری سنتی				
۲-۲	روشها و شیوه‌های اصولی بهره‌برداری				
۲-۳	زمان بهره‌برداری				
۲-۴	تعداد دفعات و مدت بهره‌برداری				
۲-۵	وسایل مورد نیاز بهره‌برداری				
۲-۶	جمع آوری و حمل و نحوه برداشت و نگهداری و ذخیره محصولات بهره‌برداری شده				
۲-۷	ترکیب گروههای کاری				
۳	توجیه اقتصادی	کار در کارگاههای تبدیلی (مطابق راهنمای آموزش)	۲	وایت برده، مازیک، اورده، عکس، اسلاید و ...	۲
۳-۱	میزان تولید در واحد سطح				
۳-۲	ارزش اقتصادی و درآمد محصولات فرعی				
۳-۳	صنایع تبدیلی و محصولات ثانویه				
۳-۴	بازاریابی و فروش				
۳-۵	الصادرات محصولات فرعی				
۴	احیاء و مشارکت مردمی	کار در عرصه (مطابق راهنمای آموزش)	۲	جزوات آموزشی، فیلم آموزشی، نهال، بوته، بذر و ...	۲
۴-۱	بهره‌برداری در سازمانهای عرفی				
۴-۲	بهره‌برداری توسط شرکتهای تعاونی				
۴-۳	لزوم توسعه رویشگاههای دارای محصولات فرعی				
۴-۴	نحوه حفظ و احیاء رویشگاهها				
۵	بازدید از کارخانجات، صنایع نگهداری محصولات فرعی		-		۶
۳۲	جمع کل ساعت‌های دوره		۱۲		۲۰

کد:

ضمیمه

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش اول : ویژه مربیان آموزشی

مربی گرامی، پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمائید.

مشخصات هری:

مدرس تحصیلی ..... عضو جہاد غير عضو جہاد

..... شهرستان محل خدمت: ..... سابقه تدریس داخل جهاد = سال ماه
..... خارج از جهاد = سال ماه

۱- آیا مدت زمان پیش‌بینی شده در استاندارد پرای ارائه سرفصلهای درسی مناسب است؟

در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگری که بنتظر تان می رسد بنویسید.

۲- آیا شرکت پیشنهاد شده در استاندارد جهت شرکت کارآموزان مناسب و مقتضم بود؟

در صورتیکه پاسخ منفی است موادر دیگری که بینظر تاز می‌رسد مرقوم فرماید.

۳- پنجه شما آیا فرصت‌های شغلی، پیشنهاد شده در استاندارد مناسب است؟

در صورتیکه پاسخ منطقی است موارد دیگری که بینظر تان می‌رسد بیان فرمایید.

کد:

۴ - بنظر شما آیا موارد و عناوین غیرضروری دراستاندارد (جدول مهارت و آموزشی) ملاحظه می شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است ضمن بیان دلایل، شماره ردیف عناوین مذکور را ذکر نمایید.

بله خیر

شماره ردیف	دلایل

۵ - بنظر شما آیا در استاندارد واژه و اصطلاح غلط و یا دشوار و غیرمرسوم مشاهده می شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است واژه پیشنهادی را ارائه نمایید.

بله خیر

واژه یا مفهوم اصلاحی و پیشنهادی	واژه یا مفهوم نادرست

۶ - بطورکلی آیا دراستاندارد جدول مهارت و آموزشی ضرورت دارد تغییرات (موردنی - اساسی) انجام شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است نظرتان را در جدول ذیل بنویسید.

بله خیر

وسایل و تجهیزات	زمان		کارگاه آموزشی	عنوان توانایی و مطالب تئوری	ردیف
	نظری	عملی			

۷ - آیا شرایط مربوط به میزان تجربه و تحصیلات مریبان برای تدریس در دوره آموزشی مناسب است؟

در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگر را مرقوم فرمایید.

بله خیر

۸ - در صورتیکه نظرات و پیشنهاداتی دارید که می توانند ما را در بهبود برنامه های آموزشی کمک و یاری

نماید آنرا مرقوم فرمایید.

آدرس: لطفاً پس از پاسخ به سوالات، پرسشنامه را در اختیار مجری قرار دهید.

کد:

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش دوم: ویژه کارآموزان دوره

کارآموز محترم پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمائید.

مشخصات:

میزان سواد: .....
شغل: .....
شهرستان یا روستای محل زندگی: .....

- ۱ - تا چه حد مطالبی را که در طول این دوره، آموزش داده شد قبلًا می‌دانستید?
 کم   متوسط   زیاد   خیلی زیاد
- ۲ - موضوعات و مطالبی که در طول این دوره آموزش داده شد، تا چه اندازه در ارتباط با مسائل شغلتان بوده است?
 کم   متوسط   زیاد   خیلی زیاد
- ۳ - بنظر شما آیا وسایل و ابزار آموزشی بکار گرفته شده در طول دوره، کافی و مناسب بوده است?
 خیر   بله
- ۴ - آیا ساعات مربوط به انجام آموزش‌های عملی برای یادگیری شما کافی بوده است?
 خیر   بله
- ۵ - آیا در طول این دوره، بازدید علمی داشته‌اید?
در صورتیکه پاسخ مثبت است، لطفاً بفرمایید این بازدید برای شما تا چه اندازه مفید بود.
 کم   متوسط   زیاد   خیلی زیاد

کد:

۶- اگر جهادسازندگی دوره دیگری را در ارتباط با شغلتان برگزار نماید آیا شما مایل هستید در آن دوره
شرکت کنید؟

خیر

بله

۷- در صورتیکه پیشنهاد یا انتقادی در مورد اجرای دوره دارید آنرا بنویسید.

لطفاً بعد از اینکه سوالات را پاسخ دادید، پرسشنامه را در اختیار مجری دوره قرار دهید.

کد:

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش سوم: ویژه مجریان آموزشی

مجرى محترم پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمائید.

مشخصات مجری:

..... مدرک تحصیلی: ..... رشته تحصیلی:

..... مسئولیت: ..... شهرستان محل خدمت:

۱ - بنظر شما میزان استقبال روستاییان، بهره‌برداران و تولیدکنندگان جهت ثبت نام در این دوره تا چه حد است؟
کم متوسط زیاد خیلی زیاد

در هر صورت دلایل آنرا مرقوم فرماید.

۲ - بنظر شما آیا شرایط شرکت در دوره و مشخصات کارآموزان در استاندارد مناسب است؟
خیر بله

در صورتیکه پاسخ منفی است مواردی که باید اضافه و یا حذف شود، بنویسید.

کد:

۳ - بنظر شما آیا وسایل و تجهیزات آموزشی پیش‌بینی شده در استاندارد قابل دسترسی بوده است؟

خیر بله

در صورتیکه پاسخ منفی است مواردی که باید مورد توجه برنامه‌ریزان آموزشی قرار گیرد را ذکر نمایید.

۴ - بنظر شما آیا مشخصات کادر آموزشی (مریبان) پیش‌بینی شده در استاندارد مناسب است؟

خیر بله

در صورتیکه پاسخ منفی است دلایل آنرا بیان نمایید.

۵ - لطفاً بفرمایید برای اجرای این دوره با چه مشکلاتی مواجه بودید؟

۶ - چنانچه پیشنهاد یا انتقادی در مورد هر یک از عنوانین مندرج در استاندارد دارید مرفوم نمایید.

لطفاً بعد از تکمیل پرسشنامه آنرا به مدیریت ترویج و مشارکت مردمی (اداره آموزش روستاییان) عودت فرمایید.